

II. MAGATARTÁSI SZABÁLYOK FENYEGETETTSÉG ESETÉN

1. Teendők veszélyes anyag környezetbe kerülése esetén

Veszélyes anyagok mindazon természetes és szintetikus anyagok, amelyek vegyi, fizikális, toxikológiai vagy biológiai tulajdonságaik miatt akár önállóan, akár kombinációban az életet, egészséget vagy a javakat veszélyeztethetik. Általában veszélyes anyagok alatt vegyi, radioaktív vagy biológiai anyagokat értünk. A veszélyes anyagok környezetbe jutását előídezhetheti a veszélyes anyag helyhez kötött forrásának megrongálódása (gyártó berendezés, raktár, olyan berendezés, amelynek ipari közege a veszélyes anyag, pl. hűtőberendezés), vagy mozgó forrás megrongálódása a veszélyes anyag szállítása idején (veszélyes anyagok szállítására alkalmas gépjárművek vagy tehervagonok), vagy műanyagok égésével járó tüzesetek.

Veszélyes anyagok általi fenyegetettséget terrortámadások is okozhatnak.

1.1. Veszélyes vegyi anyag környezetbe kerülése esetén (vagy vegyi terrorizmus esetén)

A veszélyes vegyi anyagok a központi idegrendszert, légzőszerveket, emésztőrendszert, a bőrt károsítják vagy az anyagcserezavart okoznak. Veszélyes vegyi anyag környezetbe kerülésével járó baleset esetén gáz vagy kipárolgás formájában gyakorolnak hatást a környezetre. Terrorista támadás esetén aerosolos vagy gáz formában vannak alkalmazva, esetleg vízforrás megmérgezésére használják őket.

Ha megszólal a sziréna:

Ha épületben tartózkodik

- maradjon bent, esetleg rejtőzzön el az óvóhelyen (ha elérhető)
- alakítson ki izolált zárt teret – zárja be és szigetelje az ablakokat, ajtókat, szellőzőket, zárja el a klimatizációt,
- készítse elő a légutak, a szem és a ruhával nem fedett testrészek rögtönzött védőeszközait
- kapcsolja be a rádiót, televíziót és kövesse a közvetítést
- készítse össze a kitelepítési csomagot
- csak sürgős esetben telefonáljon, ne terhelje a telefonvonalakat
- nyújtson segítséget a betegeknek, sérülteknek, mozgásképtelen személyeknek, időseknek, gondoskodjon a felügyelet nélküli gyermekekről
- legyen körültekintő és nyugodt

- az épületet csak utasításra hagyja el

Ha megszólal a sziréna :

Ha épületen kívül tartózkodik

- legyen körültekintő, tájékozódjon az aktuális helyzet szerint és hagyja el a veszélyes vegyi anyag szennyezéssel fenyegetett területet
- döntését a veszélyes vegyi anyagot forrásától szállító **légáramlat iránya (szélirány)** és az **Ön helyzete** befolyásolja; ha Ön szélirányban tartózkodik és időszűkében van, azonnal keressen bújóhelyet valamely épületben és járjon el úgy, ahogyan az épületben kell eljárni fenyegetettség idején

1.2. Veszélyes biológiai anyag környezetbe kerülése esetén (vagy bioterrorizmus esetén)

A bakteriológiai (biológiai) veszélyes anyagokat a légkörbe kiengedve aerosolos formában (baktériumok, vírusok), zárt térben közvetlenül vagy szellőzőberendezéseken keresztül lehet alkalmazni, továbbá fertőzött bogarak (tetvek, bolhák, legyek stb.) szétengedésével, a vízforrások, élelmiszer vagy takarmány megmérgezésével.

A fertőzött általában nem érzékeli a veszélyes biológiai eszközt közvetlenül az alkalmazást követően. Gyanú esetén mintavétellel és az azt követő mikrobiológiai vizsgálattal lehet csupán a biológiai anyag általi fertőzést megállapítani.

Veszélyes biológiai anyag környezetbe kerülése gyanúja vagy környezetbe kerülése ill. biológiai anyag alkalmazása esetén járjon el ugyanúgy, mint a vegyi anyaggal történt szennyezés esetén.

Feltétlenül szükséges:

- következetesen betartani a higiéniai, antiepidemiológiai, antizootikai korlátozó intézkedéseket
- figyelemmel kísérni a helyi önkormányzat helyzetről szóló tájékoztatását
- rendszeresen ellenőrizni a testhőmérsékletet
- jelenteni a betegséggyanút vagy a megbetegedett személyek vagy állatok számának növekedését az önkormányzati szerveknek vagy a területileg illetékes egészségügyi intézménynek, esetleg a polgárvédelmi szerveknek
- korlátozni az épületen kívüli mozgást, és az épületet csak a elkerülhetetlen szükség esetén elhagyni (az életfenntartáshoz szükséges eszközök beszerzése)
- a lehetőségekhez mérten fertőtlenítést végezni a lakásban vagy a házban

A karantén kihirdetését követően tilos a védőeszköz használata nélküli gyülekezés és zárt téren kívüli szabad mozgás.

1.3. Rádióaktív anyag környezetbe kerülése esetén (vagy atomerőmű baleset esetén)

Minél hamarabb zárkózzon el zárt helyiségben (legjobb a pincehelyiségben),

- amennyiben az elzárkózás előtt kontaktusba került rádióaktív anyaggal:
 - az épületbe lépés előtt a kontaminált felsőruhát és cipőt vegye le magáról és rakja légmentes csomagolóanyagba és ne használja
 - alaposan mossa meg a kezét, az arcát és a haját, öblítse ki a szemét, a száját, pucolja ki a fülét és az orrát,
 - ha lehetséges, zuhanyozzon le és cseréljen fehérneműt
- zárja le és szigetelje az ablakokat és ajtókat, a ventilációs és klimatizációs berendezéseket kapcsolja ki
- kövesse a tömegtájékoztató eszközök által közvetített híreket
- készítse elő a légutak és a testfelület rögtönzött védelmére szolgáló eszközöket
- biztosítsa élelmiszereit és vízkészletét a lehetséges szennyezés ellen csomagolóanyagba történő csomagolással, hűtőszekrényben, fagyasztószekrényben vagy kamrában való elhelyezéssel. Ne fogyasszon olyan élelmiszert, zöldséget és gyümölcsöt, amelyek nem voltak védett helyen.
- készítse össze a kitelepítési csomagot
- várjon a további utasításra
- gondoskodjon haszonállatairól
 - zárja be őket és adjon eléjük két napra elegendő takarmányt és vizet,
 - a takarmány- és víztartalékot védje a szennyeződéstől lepedővel vagy műanyagfóliával stb. történő letakarással .

2. Magatartási szabályok veszélyes anyagot szállító jármű balesete esetén

Amennyiben olyan baleset résztvevője, amelynek során veszélyes anyag került a környezetbe:

- állítsa le a járművet, ha lehetséges a veszélyes anyag hatókörén kívül úgy, hogy az úton közlekedni tudjanak a mentőegységek járművei,
- amennyiben váratlanul a veszélyes anyag hatókörébe került, kapcsolja ki a gépjármű motorját és sürgősen hagyja el a szennyezett területet, védje légutait zsebkendővel
- saját élete veszélyeztetése nélkül állapítsa meg, hogy mi történt, semmiképpen se közelítsen a balesetet szenvedett járműhöz,

- jelentse a balesetet a tűzoltóságnak és a mentőszolgálatnak. Az egészségügyi mentőszolgálatnak vagy a rendőrségnek
- ne érjen a veszélyes anyaghoz, sem a feltételezhetően veszélyes anyaggal szennyezett tárgyakhoz,
- a mentőegységek helyszínre érkezését követően kövesse a bevetési egység parancsnoka vagy a rendőrség utasításait,

MINDIG ÉRVÉNYES!

- A védőálarc és bármely póteszköz kizárólag a veszélyes terület elhagyására szolgál.
- A veszélyes anyag környezet jutáskor mindig szélirányban terjed.
- A veszélyes területről való menekülés iránya mindig a szélirányra merőleges.

3. Teendők az árvíz- és belvízsúlytotta területen

Árvízről és belvízről akkor beszélünk, ha megemelkednek a vízfolyások vízszintjei, a víz kilép a medréből és elárasztja a szomszédos területeket.

3.1. Magatartási szabályok árvíz- és belvízfenyegetettség idején

Válasszon biztonságos helyet, amelyet nem áraszt el a víz és

- a pincében, a földszinti helyiségekben és a garázsban található értékes tárgyakat helyezze el a felsőbb szinten,
- készítse elő a homokzsákokat az alsó ajtók és ablakok tömítéséhez,
- biztosítson be 2-3 napra való tartós élelmiszert és ivóvizet,
- ha gépjárműtulajdos, készítse elő használatra
- rögzítse azokat a tárgyakat, amelyeket elsodorhat a víz,
- készítse elő kitelepítési csomagját.

3.2. Magatartási szabályok árvíz és belvíz idején

Hagyja el a veszélyeztetett területet,

- ne telefonáljon, kizárólag a segélyhívószámot használja
- kitelepítés kihirdetése esetén tartsa be a veszélyeztetett terület elhagyására vonatkozó alapelveket, a kitelepítési bizottság tagjainak utasításait kövesse
- időszükében azonnal menjen az Ön által biztonságosnak ítélt helyre, amelyet nem önt el a víz,
- ne keltsen pánikot és ne terjesszen alaptalan híreket,

- kapcsolja ki az elektromos áramot.

3.3. Magatartási szabályok az árvíz és belvíz elvonulását követően

- Ellenőriztesse a lakóhelyét (statikai probléma, lakhatóság), a gázvezetékét, az elektromos áram vezetékét, a csatorna és a vízvezetékét, a kutat, amennyiben saját vízforrása van.
- Biztosítsa az elpusztult állatok és a romlott élelmiszer, a megvizesedett mezőgazdasági növények megsemmisítését, kövesse a közegészségügyi hivatal dolgozójának utasításait.
- Tájékozódjon a humanitárius segítségnyújtás helyszíneiről.
- Lépjen kapcsolatba az illető biztosítókkal a kártérítés miatt.

4. Névtelen bejelentés

Veszélyes anyag vagy bomba elhelyezéséről szóló névtelen bejelentés célja gyakran a pánik- vagy a félelemkeltés. Többnyire a célpontok a sok ember által látogatott helyszínek. Még akkor is, ha az esetek többségében hamis riasztásról van szó, számolni kell azzal, hogy a névtelen fenyegetés valóra is válhat.

Mi a tennivaló a névtelen bejelentést követően?

- azonnal jelentse be az esetet a **112**-es segélyhívó számon , vagy a **158**-as vagy **150**-es telefonszámon,
- amennyiben a veszélyeztetett épületben tartózkodik, hagyja el az épületet, és távolodjon el minél messzebb az épülettől,
- az épületbe csak az illetékes szervek utasítására térjen vissza.

5. Gyanús küldemény átvétele

A levél ill. csomag átvételét követően gondolja át azokat a tényeket, amelyek azt támasztják alá, hogy gyanús küldeményt vett át. Ilyen például ismeretlen feladótól érkező, gyanús kézírással címzett, váratlan csomag, bűzös vagy gyanús tartalmú küldemény. A felbontást követően gyanús lehet a porszerű anyag, az ismeretlen tárgy vagy az írásos fenyegetés.

Mi a teendő a gyanús küldemény átvételét követően?

- a gyanús küldeményt ne bontsa föl és ne rázza,
- a küldeményt helyezze igelitzaszkóba vagy egyéb megfelelő csomagolásba,
- hagyja el a helyiséget, mosson kezet és az esetet jelentse a 112-es segélyhívószámon, vagy a 158-as és a 150-es telefonszámon.